

A felejteni

r e g é n y r é s z l e t

nem tudás

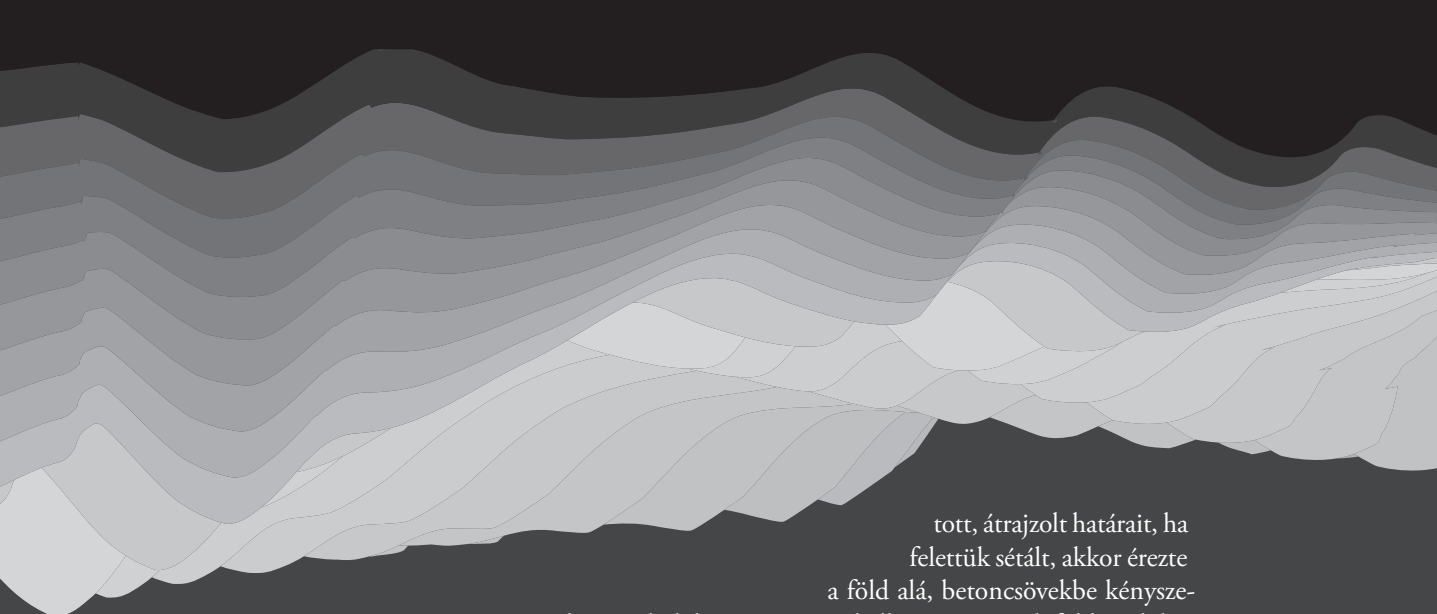
Tintás, életének megállapodott szakaszában, kissé korosan más életet kezdett élni. Minden vasárnap délután másfél órát aludt. Korábban, még az öt iksz előtt, soha nem volt szüksége ilyesmire. De aztán néhány éve, mikor már egyre gyakrabban érezte a teste és szelleme megfáradását, azt vette észre, egyre inkább jólesik neki egy kis hunyás, csak úgy, a nappaliban, kanapén, akár csak úgy ruhástól ledőlve. Vagy ha ott vasalni való ruhát rakott szét a párja, akkor a kopott kis konyhai dikón szunnyadt el, de ha igazán belefáradt a napi hajszába, akkor szépen pizsamásan a rendes helyén, a leharcolt hitvesi ágy ablak felőli részén, a hálószobában pilledt el egy vagy másfél órára. Ilyenkor, a vasárnapi délutáni szunyókálások idején a lecsillapodott elméje akár messzi galaktikák követeit is képes lett volna fogadni. Sajnos valóságos mivoltukban soha nem érkeztek meg ezek a távoli világból ideálmodottak. Olykor mintha már körvonalazódnak is látszottak volna fura formájú űrjárműveik, de ezek aztán gyorsan elsuhantak a Földtől oly távol, hogy ha csak súrolták volna is Tintás kiterjedt álmogalaxisának a peremét, akkor is csupán egyfajta fluidumként gomolyogva a határvidékeken, nyomott hangulatot, fejfájást hagytak volna a megálmódóknak, s persze a maguk erejét és az érinthetetlenségüket is elvesztették volna. Tintás néha azt álmodta, hogy ő, a megfáradt emberiség kiválasztottjaként, valami messzi csillagködök peremén formálódó új világokba szárnyaló emberként békét vivő követségbe indult. Azt viszont biztosan tudta még ebben az álombéli kiválasztottsági állapotában is, hogy soha nem kívánná az egész emberiséget képviselni. Kizárólag csak önmagát. Arról tudta, kicsoda s milyen reakciói vannak, mit érez, mit gondol, mitől fél és mitől nem. Egy bizonyos idő és kellő gyakorlások után aztán azt is érezte, hogy fejében kinyílik egy tér, s ott ő bármikor, bárhová, bármilyen irányba ugrani tud. Meg vissza is tud érkezni. Legalábbis azt képzelte, hogy ez történik meg vele, ez a hön óhajtott ugrás időn és téren át. De csupán csak elaludt olykor és álmodozott. Így aztán békésen vette tudomásul, hogy vasárnap, a délutáni alvásakor, amikor perceken belül akár oda és vissza, mert természetesen minden különösebb gond nélkül kiugrott a csillagközi térbe meg vissza is tért onnan, ilyen furcsákat képzelhet. Közben a teste, a lelkének úgynevezett földi gépdoboza, az végig ott hever a délutáni alvásban ringatózva. Ruhástól ledőlve a konyhai dikón, vagy le-pizsamázva, a szokott helyén, a hitvesi ágy jobb oldalán, ablak felé, fény felé, mint mindig. Úgy képzelte, mindig a fény felé száguldott, ez az energia hozta s vitte őt rövid és hosszabb távú kalandozásai alatt. Időben is képes volt mozogni, legalábbis ezt hitte. Az lett egy idő után a Tintás fixa ideája, hogy ha törik, ha szakad – mivel birtokában van a képesség a pá-

ratlan álmotazásra – akkor igenis utánajár néhány olyan történetnek, amely gyerekkorának meghatározó élménye volt. Főleg az apja elbeszélései, meséi, kitalált vagy valós eseményei foglalkoztatták még ennyi évtized után is. Amelyek egy, azaz a Városházához kötődtek. Ahol Tintás eddigi életéből már kemény évtizedeket leélt, olyan dúsan és sűrűn élve meg a mindennapokat, ahogy senki más. Egyébiránt volt egy olyan fáma, mely szerint egy év létezés, mindennapos élet ebben az elátkozott, elfeledett, megsarcolt és furcsa Városházában más városban letöltött fél évtizeddel volt egyenértékű. Nehézazéletbizonyonmegviseliazembertittamivárosházánkban! – ezt így nagyon egybe mondva hangsúlyozták vének és ifjak. Biztos igazuk is volt. Vagy igazuk van.

Tintás furcsánál furcsább álmai, félálmai a Városházában igen könnyedén gyűrődtek elő abból az ismeretlen valahonnaniból, amit emlékezetnek neveznek, s aminek működését mindig mindenki meg akarta érteni. Eddig nem sokaknak sikerült. Mi és miért, ki és hogyan, hol és mennyire? Ezek foglalkoztatták persze Tintást is. Megválaszolhatatlan feltevések maradtak és maradnak mindörökké. Ami igazán zavarta Tintást, az volt, hogy a furánál is furább álmok, amelyeket délutáni szunnyadásaikor megélt, könnyedén elvitték és meghozták helyekre és helyekről, általában belecsapták a legelképzelhetlenebb helyzetekbe, majd hirtelen kiemelték ezekből a helyzetekből, majd másodpercek töredéke alatt elsodorták korábban ismeretlen érzések felé, majd onnan megint visszatérítették. Mint egy zaklatott körhinta, olyan volt ez az egész! – Ebbe bele lehet bolondulni, de a fél világért nem adnám ezt a sok kavarodást! Legalább valami van, amit történesnek lehet nevezni! – állapította meg magában Tintás a délutáni alvásokból való ébredések után. Fejfájósan. Mert ennyi zárlat megviseli a dobozt. Azt viszont külön élvezni tudta, a kis önkínzó fajzat, amikor az álmai pillanatonként rángatták a lelkét a világ minden irányába. Tették ezt vele olyan erővel, hogy szinte fizikailag szétporladt és így, ilyen sodródó csillagközi por formájában fogadta be magába az ébredésekor megint a meg nem álmódott semmit meg a megálmodható mindent. A magának megfogalmazott státuszoktól elérzékenyültté vált néha, olykor szinte már nyálasan patetikus, síró hangulatba tudott kerülni. Nyálcorgató kis hülyének tartotta magát. Volt, amikor igen hevesen élt meg érzéseket, s e hevesség miatt szinte beleégték a feledhetlenné váltak a hol valós, hol képzel élmények, és úgy rögzültek meg léte meghatározó fogalomként a lelkében, mint Nagy Semmi és a Nagy Minden. Az életeknek, az életeinek élményei. Semmi és minden, pillanat és végtelen. – Patetikus! – állapította meg a gondolatairól Tintás. De nem tudott változni a megállapítás ellenére sem. – Az a sok létélmény, az, hogy a nyavalya essen belé! – morogta magában. Elemezni kezdett.

Mik ezek az élményei konkrétan? Gondban volt, mert soha nem tudta egészen pontosan megfogalmazni, hogy élmények, vagy érzetek azok a dolgok, amelyek meghatározzák őt, amikor az éppen aktuális délutáni szunnyadásból felébred. Zilálttá tették a lelkét, az biztos.

Ezen a napon, legyen ez nemrég és közelmúlt, a szunyókálásból ébredve azt látta résznyire nyitott szemmel, hogy a szeptember eleji vasárnap délutánján a véget érő gyors esőt hozó, az ég szélén libegő felhő szürkeségét a szivárványvégéhez égette egy napsugár, így gombolyodott ki egy vörös felhő, amit meg fecnikre tépett a lebukó nap után loholó szél. Ezt látta. Egészen pazar látvány volt ez! Olyan finoman izgalmas, olyan mintha a Hawaii szigeten lenne! Pedig dehogy volt ő Hawaii szigetén. Arra ébredt, hogy ott zsibbad a szokott helyén, féloldalt heverve, a konyhai dikón, kissé összetörve, mert a magára húzott pokróc sarka begyűrődött a nyaka alá. Aznap mesés fényekre ébredt, de egészen hétköznapit álmódott. El-múlt álmában szeretett Városházájának számá-ra mindmáig felfedezetlen, sosem látott

tott, átrajzolt határait, ha
felettük sétált, akkor érezte
a föld alá, betoncsövekbe kényszerít

rített kis patakok bánatát, szinte hallotta a temetők földjének lassú pergését, az utca porának szemtelen tapadását a cipőre. Minden fa, minden díszcsereje személyes ismerőseként járkált végig a Városcsúján évtizedekig. De ezt az álmában most látott helyet nem ismerte fel, csak abban volt biztos, hogy ha valóban létezik, akkor valahol a dombok és a folyó találkozásánál lehet. A Lakótelepnél! A félelmetes betondzsungel partján. Az a lakótelep melletti sosem látott, de most megálmodott rész egy rozsdaszagú hely volt, talán egy ócskavas telep. Valamerre nyugat felé, a nem szeretett lakótelep felé lehet az álom valós helyszíne. Vasúton túl már, de elhagyott gyáron még innen, a csatornahálózatot kezelő vállalat vízháza és az időszakos mocsár közt. Egy kis ház áll a telek peremén. Körötte féltető, kongó konténerekben rozsdálló vasak, egy hangár, telei régi textíliákkal, egy másikban irdatlan nagy és rettenetesen poros halmokban papír és letépett gerincű könyvek állnak. Üres mérlegek himbálódznak a néha betérő szélről, elhagyott kutyaólatetején csalán virít. A telek szélén vékony füstöt eregető kéménnyel áll a ház. Egy gyanúsan mindig csendes, omladozó vakolatú kis ház. Ez volt álmainak helyszíne. Lakták vagy csak munkahely volt? Kigombolyodik talán az álomból. Amit megint újra kell álmodni, mert most felébredt, s a másik világ emléke, íze, mint egy régen érzett gyerekkori orvosság íze, úgy áradt szét a szájában. Feltápaszkodott és elhatározta, mindenképpen elmegy erre az álmában látott helyre, megkeresi és mindent megtud róla, amit csak lehet. Mivel hetek óta megjelent ez a helyszín az álomvilágban, úgy gondolta hát, mindenképpen jelentősége lehet az illyesminek, a sorssal meg nem kell ujjat húzni, ha hív, ha küld valahová, oda ajánlatos elmenni. Ez lesz az a hely, vagy nem, ahol kiderülnek bizonyos dolgok? Ki tudja? De ha nem, akkor is el kell menni! Most? Vagy majd egyszer? Erőt kell ehhez gyűjteni. Valamit találni fog ott, ebben biztos volt. A délutáni alvás ideje alatt lehullott eső pocsoláiban verebek rendeztek nagymosást éppen, s ezt a magát a madarakat barátjaként számon tartó Tintás kedvező jelnek vette. A Városnak azt a bizonyos nyugat felé eső, örök ismeretlen lakótelepét az ablakából soha nem láthatta, s ezt nem is igazán bánta, mert nem is szeretett oda járni arra a telepre. Gyerekkorában csúnyán megkergették ott egyszer, így máig igen rossz vélemény volt erről a helyről, és szinte lesütött róla a félelem, ha errefelé kellett elintéznie valamit. Ritkán volt ugyan ilyen, de előfordult. Betondzsungel, undorító lom és romtelep – nagyjából ennyit mondott róla a város lakosságának túlnyomó része, ha megkérdezték, mi is a véleménye a lakótelepről. Felfedezetlen vidék volt ez Tintás számára. Kedvetlen, ideges és idegen vidék. Ha olykor, nagy néha mégis arra vitte az útja, akkor csak gyorsan elintézte ott a folyó ügyeit, majd szinte izgatottan és sietve indult vissza a városközpontban rá váró kétszobás lakásába. Az egykori megaláztatás, megkergetés, a gyerekkorban oktalanul és szándékos megalázásként kapott pofonok emléke elevenen élt benne. Ha ez eszébe jutott, szinte menekült haza, a lakásába, ahol volt egy saját sarka, majdnem délkelet felé néző ablakkal. Innen, a tizenkét méter magasból nyíló ablakból autóparkolóra, elhanyagolt parkra, élelmiszerüzlet rakodó ajtóira és egy szeg-zugos óvoda kertre való rálátása nyílt. Ahhoz elég alacsonyan volt még, hogy kedve szerint leselkedhessen, és alkalomadtán megláthassa, megfigyelhesse a kinti világ történéseit, de ahhoz már elég maga-

san, hogy őt senki ne vegye észre onnan letről. Azt remélte, így van, senki nem veszi észre. Ott gubbasztott és figyelt. Míg a kinti világot leste, aznapi eseményeket dolgozott fel az agya. Mindent megfigyelt. Embert, állatot, növényeket, gépeket, természeti jelenségeket, s mindenről felírt valamit. Viselkedése furcsa kukkolásnak tűnhetett, de mégsem volt az. A természetesnél kicsivel élénkebb kíváncsiság élt benne. Ha elzárkózva is, ha sokszor egyedül üldögélve is, de mindig szeretett kitekinteni arra a világra, ahol hús-vér emberek mozogtak. Magát valamilyen fura és a kinti világban életképtelen lényként kezelte. Félt is, annyira, hogy lassan nem szólt már senkihez, legfeljebb bólintott köszönésként. Régen nem tudta már, hogyan kell a kinti világban viselkedni. Minden reggel megpróbálta magával elhitetni, hogy hús és vér emberek mászkálnak kint az utcán és nem közösségi média híreitől megvadult, vért csámcsogó, lelki beteg fél zombik! Irtózott az ilyesmitől! Egy ideje már csak késő délután, vagy kora este merészkedett ki az emberek közé, akkor is legfeljebb bevásárolni a napi szükségleteket, lehetőleg önkiszolgálóban, ahol nem kellett senkihez sem hozzászólni.

Ezen az esőt kergető délutánon a másodrendű életről, a titkos és titokzatos ismeretlen helyről, a Nyugat felé elterpeszkedő lakótelephez közeli kis házról álmódott. Elkapta egyféle szomorú a second hand érzés, és amíg az elkopott valóságról álmódott, mint a megmaradásának egyfajta lehetőségéről, felvillant benne a felismerés, nem maradhat egész hátralévő életében remete, valamit kell, hogy kezdjen a napokkal, hetekkel, hónapokkal és évekkel, amelyek megnyomorodása óta – fél évtizede kínlódott a rákkal – úgy elshantak mellette, mint a sztrádán az autók a zsenge nyírfa mellett. Egyfajta lehetőséget keresett az élet újrendszerzésére. Egy dologban bízott végtelenül, abban, hogy az emlékezésen belül a felejteni nem tudás gyönyörűségét és a felejteni nem tudás szomorúságát képes lesz valamilyen szinten mindig, mindenhol egyensúlyban és életben tartani. Önmagában is és a kinti életében is.

Azt nem lehetett megmagyarázni, hogy hetek óta a délutáni alváskor miért pont erről, a másodrendű életről, a second hand érzésről, a lekopott valóságról álmódott. Mostanáig azt sem tudta, miért ezt az életet kell neki élnie. Azt viszont tudta Tintás, hogy az emlékezéseiben belül a felejteni nem tudás gyönyörűségét és a felejteni nem tudás szomorúságát meg kell élni. Ha fáj, ha jó, ha gyönyör, ha nem. Ha hazugság, ha szépítés, akkor is! Fájdalmasan is. Minden apró történetben. Sajátjában, apjájában, elmúlt vagy soha nem volt csak képzelt szerelmei esetében, az egész Városkára vonatkozólag. – Mi lesz veled, Tintás, még a végén tisztára begolyózol? – tette fel magának a kérdést és lassan készülődni kezdett a Nyugat felé eső, rozsdaszagú hely felderítésére. – Ócska életnek ócskaságok közt lehet megtalálni a kulcsát. Majd súgnak a jó szellemek, ha vannak, ha meg nem, akkor kénytelen leszek magamra hagyatkozni! – ezt gondolva indult neki az álombeli hely megkeresésének és felfedezésének. ■ ■ ■

■ **Szászi Zoltán** (1964): költő, prózaíró. Legutóbbi könyvei: *Belenéz* (Kalligram, 2014, versek), *A szokott helyen, hatkor* (Kalligram, 2015, regény). Zeherjén él.